

POSTANOWIENIE

25 września 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Jacek Grela

na posiedzeniu niejawnym 25 września 2025 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa P.R.

przeciwko Gminie Z. i Skarbowi Państwa-Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad w Warszawie

o zapłatę i zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli,

na skutek skargi kasacyjnej P.R.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku

z 21 lutego 2024 r., I ACa 176/23,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od powoda na rzecz Gminy Z. 5400 (pięć tysięcy czterysta) zł, a na rzecz Skarbu Państwa - Prokuratorowi Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej 12500 (dwanaście tysięcy pięćset) zł, kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 19 października 2022 r. Sąd Okręgowy w Ostrołęce oddalił powództwo P.R. przeciwko Gminie Z. i Skarbowi Państwa - Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad w Warszawie.

Wyrokiem z 21 lutego 2024 r. Sąd Apelacyjny w Białymstoku oddalił apelację powoda.

W skardze kasacyjnej powód, jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania, wskazał na przesłanki przedsądu przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.

Zdaniem skarżącego w sprawie występują istotne zagadnienia prawne oraz istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W judykaturze już wielokrotnie wypowiedziano się na temat charakterystyki skargi kasacyjnej (zob. postanowienie SN z 13 czerwca 2018 r., II CSK 71/18). Wskazano tam m.in., że skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej.

Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony - co należy podkreślić - wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie objęte podstawami kasacyjnymi, doniosłe z punktu widzenia rozstrzygnięcia sprawy i nierozwiązane dotąd w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może się przyczynić do rozwoju prawa. Powołanie się przez skarżącego na takie zagadnienie wymaga jego sformułowania oraz uzasadnienia występowania w sprawie (zob. postanowienia SN: z 28 listopada 2003 r., II CK 324/03; z 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05; z 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07; z 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07; z 26 września 2005 r., II PK 98/05; z 10 maja 2019 r., I CSK 627/18).

W orzecznictwie Sądu Najwyższego wyjaśniono, że charakter art. 5 k.c. sprawia, iż prawidłowość jego zastosowania może być oceniana wyłącznie przez pryzmat okoliczności konkretnej sprawy i kwestia jego stosowania nie stanowi materii, która byłaby adekwatnym podłożem przyczyny kasacyjnej, o której stanowi art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. (zob. np. postanowienie SN z 12 lutego 2021 r., V CSK 302/20).

Powołanie się na przesłankę przedsądu przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wskazania przepisu prawa, którego wykładnia budzi wątpliwości, określenia zakresu koniecznej wykładni, wykazania, że wątpliwości interpretacyjne mają poważny charakter i wymagają zajęcia stanowiska przez Sąd Najwyższy, a jeżeli podstawą wniosku w tym zakresie jest twierdzenie o występujących w orzecznictwie sądowym rozbieżnościach wynikających z dokonywania przez sądy różnej wykładni przepisu, konieczne jest wskazanie rozbieżnych orzeczeń, dokonanie ich analizy i wykazanie, że rozbieżność wynika z różnej wykładni przepisu (zob. m.in. postanowienia SN: z 15 października 2002 r. II CZ 102/02; z 28 marca 2007 r., II CSK 84/07; z 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07 i z 8 lipca 2008 r., I CSK 111/08).

Lektura uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie pozwala na stwierdzenie, że skarżący sprostął powinności wykazania wystąpienia przesłanki przewidzianej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. Trudno przyjąć, aby wykładnia przepisów, na które powołuje się powód budziła wątpliwości, gdyż skarżący nie przytoczył w uzasadnieniu orzecznictwa ujawniającego wątpliwości w stosowaniu go przez sądy orzekające w podobnych sprawach czy rozbieżności w poglądach doktryny.

Biorąc to pod uwagę Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., odmówił przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej, nie znajdując też okoliczności, które obowiązany jest brać pod uwagę z urzędu w ramach przedsądu.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 99 w zw. z art. 108 § 1, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.

Jacek Grela

(M.M.)

[r.g.]